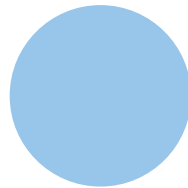
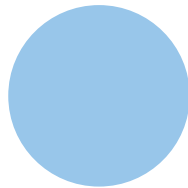
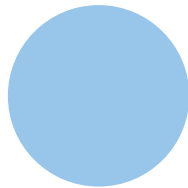
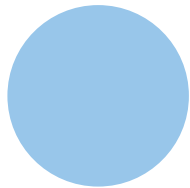
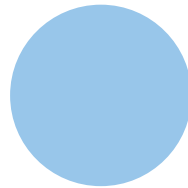
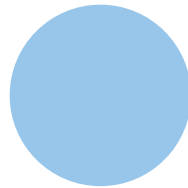
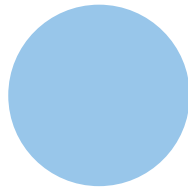
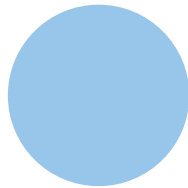
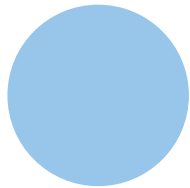
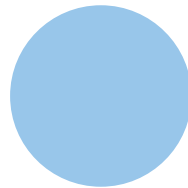
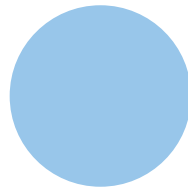
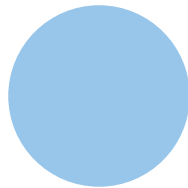
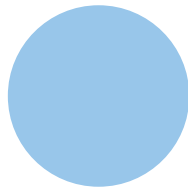
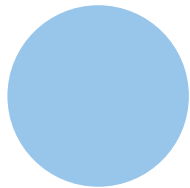
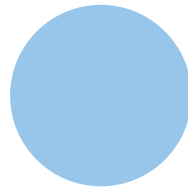
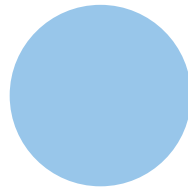
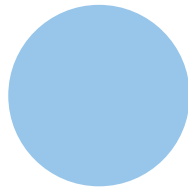
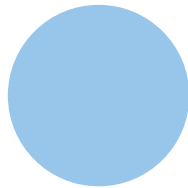
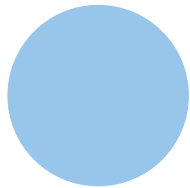
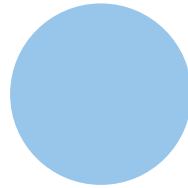
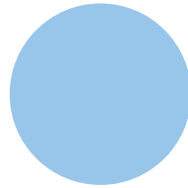

STEFNA BSRB

SAMÞYKKT Á FRAMHALDSPINGI BSRB Í MARS 2022

BSRB

STEFNUMÁL

1	ALMANNATRYGGINGAR	4
2	ALMANNAÞJÓNUSTA	5
3	ATVINNUMÁL	6
4	EFNAHAGS- OG SKATTAMÁL	8
5	HEILBRIGÐISMÁL	11
6	HÚSNÆÐISMÁL	14
7	JAFNRÉTTISMÁL	15
	Staða kynjanna á vinnumarkaði	16
	Fjölskylduvænt samfélag	16
	Kynbundin og kynferðisleg áreitni og ofbeldi á vinnustöðum	18
8	KJARAMÁL	20
	Endurmat á störfum kvenna	20
9	LÍFEYRISMÁL	22
10	MENNTAMÁL	23
	Breyttur vinnumarkaður, menntun og hæfni	23
	Fimmta stoðin	25
	Félagsauður	26
11	STARFSUMHVERFI STARFSFÓLKS Í ALMANNAÞJÓNUSTU	27
	Stytting vinnuvikunnar	28
12	UMHVERFIS- OG LOFTSLAGSMÁL	29

1 ALMANNATRYGGINGAR

„Greiðslur almannatrygginga eiga fylgja launaþróun í landinu.“

Almannatryggingar eru hluti af öryggisneti velferðarsamfélagsins til að tryggja mannsæmandi líf skjör þeirra sem ekki hafa náð að safna nægilegum lífeyrissparnaði eða hafa misst starfsgetu vegna veikinda eða slysa. BSRB krefst þess að tekjutenging almannatrygginga og lífeyrisgreiðslna verði endurskoðuð. Það er grundvallaratriði að lífeyrir tryggi elli- og örorkulífeyrisþegum mannsæmandi líf skjör.

Tryggja þarf að greiðslur almannatrygginga fylgi launaþróun í landinu. Gera þarf breytingar á örorkulífeyrisferfinu til samræmis við ellilífeyris-

kerfið og gera fleiri örorkulífeyrisþegum kleift að stunda atvinnu með því að auka framboð af störfum með sveigjanleika og hækka frítekjumark örorkulífeyris. Mikilvægt er að fólki sé gert kleift að snúa aftur á vinnumarkaðinn eftir veikindi, slys eða önnur áföll. Reynslan frá bankakreppunni sýnir að fjárhagsáhyggjur og slæm fjárhagsstaða hafa verulega neikvæð áhrif á líkamlega og andlega heilsu fólks. Afleiðingar þess eru lengi að koma fram en eru langvarandi og einn helsti orsakavaldur kulnunar og örmögnunar. Tryggja þarf að enginn sé dæmdur til fátæktar vegna skertrar starfsgetu.

Ingibjörg Alexía er þjónustufulltrúi hjá Mosfellsbæ og sinnir móttöku ýmissa erinda á bæjarskrifstofu Mosfellsbæjar ásamt óteljandi tilfallandi verkefnum.

2 ALMANNAPJÓNUSTA

Öflug almannapjónusta er ein af grunnstoðum velferðarsamfélagsins. Eitt af meginhlutverkum hins opinbera er að halda uppi öflugri velferðarkerfi þar sem landsmönnum er tryggð örugg framfærsla, heilbrigðis- og félagsþjónusta, menntun og öryggi, óháð búsetu. Velferðarkerfið á að fjármagna úr sameiginlegum sjóðum landsmanna og tryggja öllum framúrskarandi þjónustu án tillits til greiðslugetu. Reynslan sýnir að velferðarþjóðfélag verður ekki reist nema á gildum samvinnu og jafnaðar, gildum sem verkalyðshreyfingin hefur haldið á lofti frá öndverðu.

Besta leiðin til að tryggja jöfnuð felst í því að hið opinbera skipuleggi, stýri

og fjármagni almannapjónustuna. Lagarammi almannapjónustunnar verður að vera nægilega traustur til að veita henni vernd gegn markaðsvæðingu. Almennapjónustuna á aldrei að reka á hagnaðargrundvelli heldur eiga almannahagsmunir og samfélagsmarkmið að vera í forgrunni.

Öflug almannapjónusta byggir á faglegu og hæfu starfsfólki. Tryggja þarf að mönnun á vinnustað sé með þeim hætti að öryggi notenda og starfsmanna sé ekki hætta búin. Það er búið að skilgreina aukna mannaflapörf en fjármagn skortir til að standa undir þeim kröfum. Þá er nauðsynlegt að tryggja starfsfólki almannapjónustunnar gott og skipulagt starfsumhverfi, bætt upp-

lýsingaflæði, samtal og aðkomu að ákvarðanatöku til að mynda varðandi skipulagsbreytingar og jöfn tækifæri til að sækja sér starfstengda menntun og þjálfun.

Ingimundur Vigfús er starfsmaður á sambýli og vinnur með skjólstæðingum á heiminu. Markmiðið er að uppfylla þarfir þeirra, viðhalda áhugamálum þeirra og láta þeim líða sem best.

„Öflug almannapjónusta er ein af grunnstoðum velferðarsamfélagsins.“

3 ATVINNUMÁL

Hátt atvinnustig er ein af undirstöðum velferðarsamfélagsins og því er brýnasta viðfangsefni stjórnvalda hvers tíma að búa svo um að sem flestir hafi tök á því að stunda vinnu. Markmið verkalýðshreyfingarinnar er að bæta lífskjör og lífsgæði launafólks og halda á lofti grundvallarkröfum um jöfnuð, réttlæti og samfélagslega ábyrgð sem mótvægi við arðsemiskröfu atvinnurekenda.

Öflug almannajónusta myndar hina félagslegu innviði sem tryggja jafnræði og aðgengi að heilbrigðisþjónustu, félagsþjónustu og menntun sem og opinberar fjárfestingar sem tryggja efnislega innviði eins og mannvirki,

samgöngur, fjarskipti og aðra þá innviði sem nauðsynlegir eru hverju samfélagi. Þannig skilar almannajónustan og opinberar fjárfestingar samfélagslegum arði með því að mynda þann grunn sem nauðsynlegur er fyrir öflugt atvinnulíf og nýsköpun. BSRB krefst þess að almannajónustan verði eflað með því að byggja upp enn sterkari opinberan vinnumarkað sem er samkeppnisfær um starfsfólk við hinn almenna vinnumarkað.

BSRB leggur áherslu á að mótuð verði atvinnustefna fyrir Ísland í samráði við aðila vinnumarkaðarins til að efla stoðir efnahagskerfisins. Vinnumarkaðurinn er að taka miklum breytingum

vegna tæknibreytinga fjórðu iðnbyltingarinnar, nauðsynlegrar aðlögunar atvinnugreina vegna loftslagsbreytinga og hlutfallslegrar öldrunar þjóðarinnar á næstu árum og áratugum, sem taka þarf tillit til. Stefnan þarf einnig að taka mið af réttlátum umskiptum til kolefnishlutleysis. Fyrir vinnumarkaðinn þýðir það að leggja þurfi áherslu á grænar fjárfestingar sem skapa störf sem eru launuð með sanngjörnum hætti, veita atvinnuöryggi og vinnumarkaðstengd réttindi og tryggja að starfsfólk hafi áhrif á starfsaðstæður sínar. Grænar fjárfestingar á því ekki einungis að meta út frá fjárhagslegum ávinningi heldur einnig út frá áhrifum á fjölda og gæði starfa. Mikilvægur liður í

„Markmið verkalýðshreyfingarinnar er að bæta lífskjör og lífsgæði launafólks.“

Garðar er fangavörður á Kvíabryggju og starfar m.a. við öryggiseftirlit í fangelsinu og fylgist með heilsufari fanga.

umskiptunum er að gera fólki kleift að efla þekkingu sína og færni með sí- og endurmenntun til að takast á við ný eða breytt störf.

BSRB vill að staða landshlutanna verði styrkt svo þeir hafi aðráttarafl fyrir fólk til búsetu og starfa. Styrkja verður uppbyggingu atvinnulífs og opinberrar þjónustu á landinu öllu. Verð á orku þarf að vera sambærilegt um land allt og sömuleiðis aðgengi að netsambandi en ljósleiðaravæðing er forsenda starfa og menntunar án staðsetningar. Skapa verður ný opinber störf í öllum landshlutum í stað þess að flytja störf landshluta á milli. Reynslan sýnir að tilfærsla starfa á milli landshluta hefur bæði neikvæð áhrif á starfsfólk, starfsemi

viðkomandi stofnunar og þjónustuna sem á að veita.

Stjórnvöld verða að leggja sitt af mörkum ásamt verkalýðshreyfingunni og fulltrúum atvinnurekenda og hlúa sem best að þeim sem af einhverjum ástæðum falla út af vinnumarkaði. Sérstaklega þarf að huga að langtímaatvinnulausu fólki svo það einangrist ekki félagslega og efnahagslega og fái tækifæri til að mennta sig og þjálfa til nýrra starfa. Hið opinbera á að ganga fram með góðu fordæmi og skapa störf með viðeigandi aðlögun og sveigjanlegum vinnutíma fyrir fólk með skerta starfsgetu.

4 EFNAHAGS- OG SKATTAMÁL

BSRB leggur áherslu á að félagslegur stöðugleiki sé hafður að leiðarljósi við efnahagsstjórn. Efnahagsleg misskipting fer vaxandi á Íslandi, sérstaklega þegar litið er til eigna. Samþjöppun auðs og valds er skaðleg fyrir samfélagið og veldur félagslegri stéttskiptingu og dregur úr félagslegri samheldni. Við þessu verður að bregðast m.a. með skattkerfisbreytingum.

BSRB leggur áherslu á að skattkerfið sé nýtt sem jöfnunartæki. Reka á skattkerfið og um leið velferðarkerfið með því hugarfari að fólk greiði inn eftir efnunum en taki út eftir þörfum. Þeir sem betur eru stæðir ættu að leggja hlutfallslega meira til en hinir sem verr eru staddir. Samstaða þarf að nást um þessa hugsun í rekstri hins opinbera og hafa samstöðu og jöfnuð fólks að leiðarljósi.

Sædis Ósk er flugverndarstarfsmaður á Keflavíkurflugvelli og sinnir meðal annars aðgangsstjórnun og skimun.

Sveitarfélögin veita íbúum sínum mikilvæga þjónustu og verkefnum þeirra fjölgar jafnt og þétt. Tekjustofnar sveitarfélaga endurspeгла ekki þessa þróun. Það hefur leitt til þess að laun starfsfólks hjá sveitarfélögunum eru að jafnaði þau lægstu á íslenskum vinnumarkaði. BSRB telur því nauðsynlegt að hlutdeild sveitarfélaga í skatttekjum hins opinbera verði endurskoðuð og aukin.

Mikilvægt er að auka jöfnunarhlutverk skattkerfisins og lækka skattbyrði lág- og millitekjuhópa og jafna tekjutapið með skattlangingu á hæstu tekjurnar og stóreignafólk. BSRB vill að fjármagnstekjuskattur verði hækkaður þannig að tekju-skattur á rekstrarhagnað og fjármagnstekjuskattur verði sambærilegur við tekjuskatt á launatekjur og að skatthlutfallið sé

„BSRB leggur áherslu á að skattkerfið sé nýtt sem jöfnunartæki.“

hærra fyrir þá sem eru með hæstu fjármagnstekjurnar. Einnig þarf að herða reglur um skattlagningu reiknaðs endurgjalds þannig að ákveðið lágmark heildartekna verði skattlagðar sem almennar tekjur.

BSRB krefst þess að brugðist verði við auknum eignaójöfnuði með stóreignaskatti á hreina eign þeirra allra ríkustu og að tekjur og eignamyndun eignarhaldsfélaga sem ekki eru í atvinnurekstri verði skattlagðar hjá eigendum.

Ísland er ríkt af auðlindum. BSRB krefst þess að þjóðin fái réttmæta

hlutdeild í arðinum sem skapast af nýtingu einkaaðila á auðlindum með auðlindaskatti. BSRB leggur einnig ríka áherslu á að auðlindir verði í almannaeigu en ekki í eigu einkaaðila.

BSRB leggur áherslu á opinbert eignarhald á grunninnviðum samfélagsins og leggst alfarið gegn sölu orkufyrirtækja í eigu hins opinbera og annara arðberandi fyrirtækja.

BSRB krefst þess að skattalöggjöfin verði tekin til gagn Gerrar endurskoðunar með það að markmiði að stoppa í götótt og ívilnandi regluverk sem leiðir til skattasniðgöngu,

ójöfnuðar og veikingar tekjustofna hins opinbera. Einnig þarf að stórefla skattaeftirlit en fjáveitingar í þann málaflökk skila sér margfalt til baka í opinbera sjóði með aukinni skattheimtu.

Tæknibreytingar og sjálfvirknivæðing kalla á nýja hugsun í tekjuöflun. Þegar tæknin leysir mannshöndina af hólmi er mikilvægt að hagnaðurinn sem af því skapast renni að hluta til hins opinbera.

Álagning kolefnisgjalds á jarðefnaeldsneyti er mikilvægur liður í því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. BSRB krefst þess að áður en ákvarðanir um

skattlagningu eða skattaívilnanir til að draga úr losun eru teknar verði gerð greining á áhrifum skattlagningarinnar á mismunandi tekjuhópa. Ef byrðarnar reynast leggjast þungt á tekjulægri hópa verður að bregðast við með fjárfestingum í loftslagsvænni þjónustu sem getur komið í stað þeirrar sem verið er að skattleggja eða með beingreiðslum til tekjulægri hópa sem verst verða fyrir barðinu á skattlagningunni.

BSRB leggur ríka áherslu á að skattalækkanir séu fullfjármagnaðar en leiði ekki til niðurskurðar í opinberum rekstri, fjárfestingum og tekjutilfærslum. Samneyslan er

mikilvæg til að tryggja jafnræði meðal fólks, óháð tekjum, og veiking hennar leiðir af sér aukinn ójöfnuð í tekjum, heilsu og menntun.

Magdalena Kossak er skrifstofumaður á umhverfissviði Kópavogs.

„Tæknibreytingar og sjálfvirknivæðing kalla á nýja hugsun í tekjuöflun.“

5 HEILBRIGÐISMÁL

„BSRB leggst alfarið gegn markaðsvæðingu heilbrigðisþjónustu og gjaldtöku sem byggir á hagnaðarsjónarmiðum.“

Heilbrigðiskerfið er grunnstoð samfélagsins. Góð heilbrigðisþjónusta bætir lífsgæði fólks og öryggi auk þess sem góð heilsa landsmanna er þjóðhagslega hagkvæm. Hið opinbera á að reka heilbrigðiskerfið fyrir skattfé landsmanna. Kerfið á að vera skilvirkt og tryggja öllum jafnan aðgang að fyrsta flokks þjónustu á réttu þjónustustigi óháð efnahag. Forsenda þess er að fjöldi starfsfólks sé í samræmi við þörf fyrir heilbrigðisþjónustu og þá kröfu sem gerð er til þjónustunnar sem og gott og öruggt starfsumhverfi.

Fjárskortur margra mikilvægra heilbrigðisstofnana hefur leitt til undirmönnunnar, gríðarlegs álags á starfsfólk og aukinnar hættu á kulnun. Mikilvæg þjónusta hefur verið skorin niður, biðlistar hafa lengst og einkafyrirtæki tekið yfir hluta þjónustunnar. Skortur á viðeigandi þjónustuúrræðum fyrir aldraða skapar einnig vanda fyrir heilbrigðiskerfið því ekki er hægt að útskrifa fólk af sjúkrahúsum ef hjúkrunarrými skortir.

BSRB krefst þess að fjárveitingar til heilbrigðiskerfisins verði í

Björk er sjúkraliði á Húsavík og starfar þar einkum við almenna og sérhæfða umönnun sjúkra.

Sigríður Helga er sjúkraliði á dvalarheimilinu í Borgarnesi og starfar einkum við almenna og sérhæfða umönnun sjúkra.

„Heilsuójöfnuður verður ekki upprættur nema með víðtækum aðgerðum stjórnvalda.“

samræmi við þörf fyrir þjónustu og að stofnunum séu tryggðar nægilegar fjárveitingar til að standa undir kjarasamningsbundnum launahækkunum starfsfólks.

BSRB leggst alfarið gegn markaðs-væðingu heilbrigðisþjónustu og gjaldtöku sem byggir á hagnaðar-sjónarmiðum. Einkarekstur dregur úr skilvirkni kerfisins, yfirsýn og samhæfingu, eykur hættu á oflækningum og torveldar eftirlit með gæðum og umfangi. Einkavæðing eykur líka þrýsting á launalækkanir, fækkun starfsfólks og uppsagnir starfsfólks með mikla reynslu og hærri laun til að auka hagnað af rekstrinum sem rennur þá í vasa eigendanna á kostnað launafólks og gæða þjónustunnar.

Rannsókn Embættis landlæknis á heilsuójöfnuði á Íslandi sýnir að þrátt fyrir að heilsa og vellíðan fari að jafnaði batnandi hér á landi fer heilsuójöfnuður vaxandi á Íslandi. Þau sem búa við kröpp kjör og eru með minni menntun búa við lakari heilsu og lifnaðarhætti heldur en þeir sem eru með hærri tekjur og lengri skólagöngu. Þessi ójöfnuður hefur veruleg áhrif á lífsgæði og lífslíkur. BSRB krefst þess að við þessari þróun verði brugðist. Heilsuójöfnuðurinn verður ekki upprættur nema með víðtækum aðgerðum stjórnvalda og þær sem mestu máli skipta eru að tryggja menntun og fjárhagslegt öryggi. Hvað aðgerðir innan heilbrigðiskerfisins varðar þarf að endurskoða gjaldtöku fyrir ýmsa þætti heilbrigðisþjónustunnar til að stuðla frekar að jöfnu aðgengi.

BSRB vill sporna við gjaldtöku innan heilbrigðiskerfisins umfram það sem þegar hefur verið gert með greiðsluþátttökukerfum heilbrigðisþjónustu og lyfja, sem og tannlæknaþjónustu fyrir börn og elli- og örorkulífeyrisþega, þ.m.t. vegna tannréttinga barna.

Huga verður að jafnræði til heilbrigðisþjónustu eftir búsetu og tryggja öllum greitt aðgengi að heilsugæslu og öldrunarþjónustu. Hið opinbera verður að taka ríkari þátt í ferðakostnaði fólks sem búsetu sinnar vegna hefur ekki sama aðgengi að heilbrigðisþjónustu og aðrir. Afar brýnt er að stórefla fjarheilbrigðisþjónustu, aðgengi að sérfræðiþjónustu í heimabyggð, sjúkraflutninga og sjúkraflug og tryggja þar með að slík þjónusta sé ætíð til staðar í hinum dreifðu byggðum.

6 HÚSNÆÐISMÁL

Húsnæðisöryggi, hvort sem um er að ræða búsetu í leiguhúsnæði eða séreign, eru mannréttindi. Hið opinbera á að tryggja öllum húsnæðisöryggi með framboði af húsnæði á viðráðanlegu verði, húsnæðisstuðningi og efnahagsaðgerðum sem draga úr óeðlilegri hækkun húsnæðisverðs.

Skynsamlegasta leiðin til að auka húsnæðisöryggi landsmanna er að greiða niður húsnæði fyrir tekjulægri hópa og þá sem eru með mikla framfærslubyrði. Reynslan sýnir að áherslan á auknar lánveitingar hefur áhrif til hækkunar húsnæðisverðs og gerir öflun húsnæðis enn torveldari fyrir þá sem minnst eiga af fjármagni. Slíkar aðgerðir hafa bein áhrif á efnahagskerfið með aukinni verðbólgu og óstöðugleika.

Almenna íbúðakerfið hefur sannað sig og íbúðum í kerfinu fjölgar ár frá ári. Bjarg, leigufélag BSRB og ASÍ er burðarásinn í því kerfi og stuðlar að húsnæðisöryggi launafólks í lægri tekjuhópum. BSRB leggur ríka áherslu á að árleg stofnframlög frá ríki og sveitarfélögum verði aukin til að flýta fyrir uppbyggingu kerfisins og mæta brýnni þörf launafólks fyrir húsnæði á viðráðanlegu verði.

BSRB leggur áherslu á að ríki og sveitarfélög greiði götu leigufélagsins Blævar, sem er leigufélag í eigu BSRB og ASÍ. Mikilvægt er að auka valkosti launafólks á húsnæðismarkaði sem er yfir tekjuviðmiðum í almenna

íbúðakerfinu og stuðla þannig að húsnæðisöryggi fyrir alla.

Beinn húsnæðisstuðningur ríkisins hefur tekið eðlisbreytingum með heilmild til að nýta skattfrjálsan séreignasparnað til að greiða niður húsnæðislán. Greiningar sýna að stuðningurinn nýtist fyrst og fremst tekjuhæstu hópunum. Á sama tíma hefur húsnæðisstuðningur við leigjendur rýrnað að raungildi og fjárframlög til vaxtabóta eru hverfandi. BSRB krefst þess að húsnæðisstuðningskerfinu verði breytt þannig að stuðningurinn beinist að tekjulægri heimilum.

„Skynsamlegasta leiðin til að auka húsnæðisöryggi landsmanna er að greiða niður húsnæði fyrir tekjulægri hópa.“

7 JAFNRÉTTISMÁL

BSRB skal standa vörð um að stjórnvöld og atvinnurekendur vinni markvisst að jafnrétti með því að tryggja jöfn tækifæri og jafna meðferð fólks á vinnumarkaði. Sérstaklega þarf að tryggja jafna stöðu og möguleika óháð kynþætti, þjóðernisuppruna, trú, lífsskoðun, fötlun, skertri starfsgetu, aldri, kynhneigð, kynvitund, kyneinkennum eða kyntjáningu, tungumáli, búsetu, félagslegrar stöðu eða efnahags. Þá skal bandalagið sérstaklega vinna að valdeflingu jaðarsettra hópa.

Jafnrétti skal haft að leiðarljósi í allri starfsemi BSRB. Bandalagið skal bjóða upp á öfluga jafnréttisfræðslu til aðildarfélaganna og félagsmanna, stuðla að því að allir vinni að þessu mikilvæga hagsmunamáli launafólks og að unnið sé í samræmi við þær

Sif er tollvörður í Reykjavík en starf tollvarða felst m.a. í að gæta þess að farið sé að lögum og reglum í sambandi við inn- og útflutning á vörum.

reglur sem gilda um öryggi og jafnrétti á vinnumarkaði og í félagsstarfi.

Staða kynjanna á vinnumarkaði

Mikil kynjaskipting er helsti orsakavaldur launamunar kynjanna á íslenskum vinnumarkaði þar sem eitt kyn er í afgerandi meirihluta í fjölda atvinnugreina. Atvinnuþátttaka kvenna er mjög há á Íslandi en rúmlega þriðjungur kvenna er í hlutastörfum vegna þess að þær axla meginábyrgð á fjölskyldu- og heimilisstörfum. Þá eru konur að jafnaði lengur frá vinnumarkaði í kjölfar barneigna heldur en karlar vegna fæðingarorlofstöku til að brúa umönnunarbilið frá því að fæðingarorlofi lýkur og fram að tryggri dagvistun. Það hefur verulega neikvæð áhrif á tekjur, launaþróun og starfsþróunarmöguleika kvenna sem og lífeyrisréttindi. Einnig er mikill munur milli kvenna og karla þegar kemur að valda- og áhrifastöðum

þar sem hallar verulega á konur. Grípa verður til aðgerða á hverju sviði fyrir sig til að útrýma aðstöðu- og launamun kynjanna, fólks af erlendum uppruna og fólks með skerta starfsgetu á vinnumarkaði.

Fjölskylduvænt samfélag

Til að byggja upp fjölskylduvænt samfélag telur BSRB mikilvægt að í allri opinberri stefnumörkun og fjárhagsáætlanagerð sé unnið markvisst að jafnrétti í launuðum sem ólaunuðum störfum. Tryggja þarf jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum og á vinnumarkaði. Nauðsynlegt er að stefna stjórnvalda hafi samþættingu fjölskyldu- og atvinnulífs að leiðarljósi.

Samhliða vinnu við að eyða launamun kynjanna verður að jafna möguleika foreldra til að sinna umönnun barna sinna og auka möguleika þeirra til að verja gæðatíma með fjölskyldunni.

BSRB telur það forgangsmál að bæta stöðu tekjulægri fjölskyldna. Tryggja þarf að öll börn búi við örugga fjárhagslega afkomu, búsetuöryggi og hafi tækifæri til íþróttá- og tómstundaiðkunar. Samfélag jafnaðar verður ekki byggt nema allar fjölskyldur geti boðið börnunum sínum upp á sambærileg tækifæri óháð efnahag og búsetu. Mikilvægt er að efla almenningssamgöngur og gera þær ódýrari.

„Jafnrétti skal haft að leiðarljósi í allri starfsemi BSRB.“

„Tryggja þarf að öll börn búi við örugga fjárhagslega afkomu, búsetuöryggi og hafi tækifæri til íþrótt- og tómstundaiðkunar.“

Ísland sker sig úr gagnvart hinum Norðurlöndunum hvað barnabætur varðar. Norræna velferðarkerfið gerir almennt ráð fyrir því að réttur til barnabóta sé sá sami vegna allra barna óháð efnahag foreldra nema í Danmörku þar sem barnabætur eru skertar hjá fólki sem er komið um eða yfir meðaltekjur. Hér á landi eru það einungis allra tekjulægstu foreldrarnir sem fá óskertar barnabætur. Barnabótakerfið er ómarkvisst og í sumum tilfellum tilviljunarkenndur stuðningur við þá allra tekjulægstu og fólk á lágmarkslaunum býr við miklar skerðingar á bótum. BSRB telur

nauðsynlegt að endurskoða íslenska kerfið frá grunni og líta helst til danska kerfisins sem fyrirmyndar. Byggja þarf nýtt barnabótakerfi sem byggir á bestu mögulegu gögnum um þarfir ólíkra fjölskyldna og fjölbreytts fjölskylduforms. Þannig þarf að tryggja að börn geti átt fleiri en eitt heimili sem njóti samskonar stuðnings í gegnum barnabótakerfið. Barnabætur eiga að fylgja launapróun og bætur skerðist ekki séu tekjur foreldra lægri en sem nemur framfærsluviðmiðum. Þá eiga barnabætur að vera þær sömu fyrir öll börn óháð aldri.

Lenging fæðingarorlofs í 12 mánuði er mikið framfaraskref. Hins vegar tryggja lögin ekki jafna þátttöku foreldra í fæðingarorlofi og reynslan sýnir að líklegt er að konur taki

Edgardo vinnur fjölbreytt störf í eldhúsi Sjúkrahússins á Akureyri.

lengra fæðingarorlof en karlar og verði því enn lengur frá vinnumarkaði vegna fæðingarorlofs en áður. Því er mikilvægt að atvinnurekendur styðji karla í því að taka fæðingarorlof til jafns við konur. Jöfn þátttaka kynjanna í fæðingarorlofi stuðlar að því markmiði laganna um að tryggja barni samvistir við báða foreldra og að gera foreldrum kleift að samræma fjölskyldu- og atvinnulíf náist. Hækka þarf hámarksgreiðslur í fæðingarorlofi, greiðslur sem samsvari lágmarkslaunum verði óskertar og fæðingarorlofsgreiðslur verði ekki lægri en lágmarkslaun. Jafnframt þarf að lögfesta rétt barna til öruggrar dagvistunar af hálfu hins opinbera strax að loknu fæðingarorlofi foreldra.

Miklu máli skiptir að launafólk geti brugðist við hinum ýmsu aðstæðum

sem geta komið upp í einkalífi og hafi rétt til fjarvista frá vinnu vegna alvarlegra langvarandi veikinda barna án skerðingar á launum. Hið sama gildir um aukningu á réttindum til fjarvista vegna veikinda barna með tilliti til fjölda þeirra og vegna foreldra, maka eða annarra náinna ættingja eða fjölskylduaðstæðna. Slík samþætting leiðir til aukinnar starfsánægju, bættrar frammistöðu, aukinna afkasta og minni starfsmannaveltu.

Kynbundin og kynferðisleg áreitni og ofbeldi á vinnustöðum

Uppræta þarf kynbundna áreitni, kynferðislega áreitni og ofbeldi en rót þeirrar meinsemdar er misrétti og valdaójafnvægi kynjanna. Reynslan sýnir að jöfn staða og jafnir möguleikar allra innan vinnustaða koma ekki af sjálfu

sér. Það þarf þekkingu, vilja og aðgerðir til að ná fram breytingum á þessu sviði. Samkvæmt jafnréttis- og vinnuverndarlögum bera atvinnurekendur ríka ábyrgð til að gera sérstakar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir að starfsfólk eða skjólstæðingar verði fyrir kynferðislegri eða kynbundinni áreitni eða öðru ofbeldi á vinnustað.

Ágústa er bílstjóri hjá Strætó á höfuðborgarsvæðinu og starf hennar felst í áætlunarakstri strætisvagna og þjónustu við viðskiptavini.

„Uppræta þarf kynbundna áreitni, kynferðislega áreitni og ofbeldi en rót þeirrar meinsemdar er misrétti og valdaójafnvægi kynjanna.“

Birtingarmyndir áreitni og ofbeldis geta verið með orðum, hegðun eða táknrænum hætti. Samkvæmt þeim reglum sem gilda um áreitni á vinnustað skiptir þó ekki máli hvort hver birtingarmyndin er. Öll kynbundin og kynferðisleg áreitni og annað ofbeldi er bannað. Upplifun fólks getur verið mismunandi og vinnustaðamenning sömuleiðis. Lögin eru þó skýr: upplifun þess sem fyrir hegðuninni verður sker úr um hvort um áreitni eða ofbeldi sé að ræða. Það er ekki annarra að meta hvernig þolandi upplifir samskipti eða tiltekna hegðun heldur alltaf þolandans. Uppræta þarf menningu sem flokkar hegðun eftir

úreltum hugmyndum um hvar mörkin liggja milli áreitni eða óþæginda. Hvers kyns áreitni er alvarleg og hana verður að taka alvarlega.

Það þarf að byrja á unga aldri að fræða um gagnkvæma virðingu og hefta aðgengi að óæskilegu upplýsingaefni sem inniheldur ofbeldi eins og klám. Stjórnvöld þurfa að tryggja aðgengi að uppbyggilegu efni sem fyrirbyggir kynferðislegt ofbeldi.

Atvinnurekendur og stjórnvöld þurfa að tryggja stuðning fyrir þolendur, gerendur og samstarfsfólk í kjölfar ofbeldis.

Góð stjórnun og markviss samþætting jafnréttissjónarmiða með sérstakri áherslu á að uppræta valdamisræmi í hvers kyns ákvörðunartöku er lykillinn að því að áreitni og ofbeldi eigi sér ekki stað. Við verðum öll að taka þátt til að raunveruleg breyting á viðhorfum og menningu eigi sér stað.

8 KJARAMÁL

Ein af meginkröfum BSRB er að fólk geti lifað af á laununum sínum. Það tekur einnig til tilfærslna svo sem bóta og skattbyrði.

BSRB krefst þess að launamunur milli opinbera og almenna vinnumarkaðarins verði jafnaður samkvæmt samkomulagi um lífeyrismál frá september 2016. Launakannanir hafa sýnt að launamunur á milli markaða sé um það bil 17 prósent. BSRB leggur áherslu á að niðurstöðu verði náð á grundvelli samkomulagsins og að formfest verði sérstök launaþróunartrygging en megentilgangur hennar er að tryggja samræmi í launaþróun á milli almenna og

opinbera vinnumarkaðarins eftir að jöfnun hefur verið náð.

Að mati BSRB er það forgangsverkefni stjórnvalda, atvinnurekenda og verkalyðshreyfingarinnar að tryggja jafnrétti í launum óháð stöðu með tilliti til fötlunar, skertrar starfsgetu, aldurs, kynhneigðar, kyntjáningar, kynvitundar, kyneinkenna, kynþáttar, trúar, tungumáls, búsetu, stjórnámálaskoðana, þjóðernisuppruna, félagslegrar stöðu eða efnahags.

Endurmat á störfum kvenna

Konur búa enn við launamisrétti 60 árum eftir að launajafnrétti var leitt í lög. Íslenskar og erlendar

rannsóknir sýna að kynskiptur vinnumarkaður er ein helsta skýringin á kynbundnum launamun. Síðustu ár hefur ýmislegt áunnist í vinnu gegn kynbundnum launamun en áherslan hefur verið á að leiðréttu launamun innan vinnustaða, til dæmis með jafnlaunastaðlinum. Þó það sé góðra gjalda vert er jafnlaunastaðallinn ekki verkfæri sem tekur á því grundvallar misrétti sem viðgengst í samfélaginu, hann leiðréttir ekki skakkt verðmætamat kvennastétta þvert á atvinnugreinar og vinnustaði. Því verður að beina kastljósinu að því að leiðréttu laun kvennastétta út frá raunverulegu verðmæti þeirra og þeirri verðmætasköpun sem störfín skila.

„BSRB krefst þess að launamunur milli opinbera og almenna vinnumarkaðarins verði jafnaður.“

Sigurður er hafnarvörður hjá Hafnarfjarðarhöfn en störf hafnarvarða snúa að mestu að leiðsögn og öryggisefirliti.

9 LÍFEYRISMÁL

Lífeyriskerfi Íslendinga stendur á sterkum grunni byggðum á þremur stoðum: Opinberu almannatryggingakerfi, atvinnutengdum lífeyrissjóðum með skylduaðild og frjálsum lífeyrisparnaði. Styrkur íslenska kerfisins felst að stórum hluta í sjóðsöfnun en með því er átt við að eignir eru lagðar fyrir jafnóðum og réttinda er aflað til greiðslu lífeyris síðar. BSRB leggur ríka áherslu á að við þessu fyrirkomulagi verði ekki hróflað.

BSRB leggst alfarið gegn því að tilgreind séreign verði lögfest. Fyrir því liggja margþætt rök en þau sem vega þyngst eru að breytingin felur í sér veikingu á samtryggingarþætti lífeyriskerfisins, veldur ósamræmi í kerfinu og dregur úr sjálfbærni þess og getur haft verulega neikvæð áhrif á lífeyrisréttindi

„BSRB krefst þess að dregið verði verulega úr tekjutengingu almannatrygginga og lífeyrisgreiðslna.“

tekjulægra fólks og kvenna og þeirra sem verða öryrkjar snemma á starfsævinni. Markmiðið með jöfnun lífeyrisréttinda á milli opinbera og almenna vinnumarkaðarins var að samræma lífeyrisréttindi og auka sjálfbærni kerfisins. Lögfesting tilgreindrar séreignar gengur þvert á þau markmið.

BSRB krefst þess að dregið verði verulega úr tekjutengingu almannatrygginga og lífeyrisgreiðslna. Mikilvægt er að launafólk sem greitt hefur í lífeyrissjóði alla starfsævina sjái þess

stað í afkomu sinni þegar kemur að starfslokum vegna aldurs eða örorku.

BSRB krefst þess að þær stéttir sem þurfa að hætta að vinna fyrr, til dæmis vegna álags í starfi, fái rétt til snemmtöku lífeyris sem fjármagnaður verði sérstaklega með hærra mótframlagi atvinnurekanda í lífeyrissjóð. Sömulleiðis þarf að tryggja að fólk geti unnið þrátt fyrir að 70 ára aldri sé náð og njóti þess í lífeyrisréttindum sínum.

10 MENNTAMÁL

Hornsteinn hvers samfélags eru jöfn tækifæri til menntunar og fræðslu við hæfi að skyldunámi loknu. Menntun stuðlar að virkari þátttöku í íslensku samfélagi og eykur hæfni fólks á vinnumarkaði. Þá skilar menntun sér í aukinni verðmætasköpun fyrir samfélagið í heild og auknum tekjum fyrir hið opinbera og landsmenn alla.

BSRB leggur því áherslu á jafnrétti til náms óháð aðstæðum, aldri og búsetu og leggst bandalagið gegn því að skólagjöld, hvaða nafni sem þau nefnast, séu lögð á í opinberum menntastofnunum.

„BSRB leggur áherslu á jafnrétti til náms óháð aðstæðum, aldri og búsetu.“

Breyttur vinnumarkaður, menntun og hæfni

Ljóst er að á næstu árum og áratugum verða miklar breytingar á vinnumarkaði tengdar tæknibreytingum fjórðu iðnbyltingarinnar, þróun gervigreindar, umhverfisbreytinga, breyttra neysluháttá, fjölgunar aldraðra og annarra samfélagsbreytinga. Stefnumótun og markviss sýn á samspil vinnumarkaðar og menntunar verður því sífellt mikilvægari. BSRB og aðildarfélög þess leggja áherslu á virka þátttöku í umræðu, ákvörðunartöku og stefnumótun í þeim málum sem snerta menntun og fræðslu í

landinu, jafnt í formlega og óformlega skólakerfinu.

Alþingi hefur samþykkt þingsályktun um menntastefnu til ársins 2030 og vinnur að aðgerðaáætlun um hvernig henni verður hrint í framkvæmd. Við innleiðingu vill BSRB að aukin áhersla verði lögð á sí- og endurmenntun, ekki síst í ljósi þeirra breytinga sem fyrirsjáanlegar eru á vinnuumhverfi fólks á komandi árum.

Haydee Adriana er aðstoðarforstöðumaður á frístundaheimili í Reykjavík.

Ríki og sveitarfélög sinna mikilvægri almannþjónustu. BSRB kallar eftir því að allir vinnustaðir hins opinbera setji sér starfsþróunarstefnu og fylgi henni eftir með virkri starfsþróunar-áætlun til að þjálfa sitt starfsfólk. Aukin hæfni og bætt kunnátta starfsfólks leggur grunninn að betri opinberri þjónustu sem er öllum til hagsbóta. Innleiðing nýrrar tækni raungerist ekki án markvissrar þjálfunar starfsfólks. Menntun sem eykur hæfni verður að vera hluti af vinnustaðamenningu framtíðar og ábyrgð vinnuveitenda á símenntun starfsfólks þarf að vera tryggð í lögum og í kjarasamningum.

BSRB krefst þess að fagháskólanám verði sérstakt skólastig. Vinna þarf áfram að uppbyggingu þess og að námið verði sjálfsagður hluti af formlega skólakerfinu og fjármagnað af hinu opinbera. Þá þarf það að vera

Hörður er safnvörður á Minjasafni Akureyrar og sér um ljósmyndasafnið þar.

„Aukin hæfni og bætt kunnátta starfsfólks leggur grunninn að betri opinberri þjónustu sem er öllum til hagsbóta.“

tryggt að þeir sem hafa lokið starfs-
eða iðnnámi með námslokum á þriðja
hæfniprepi hafi tryggt aðgang að
háskólanámi.

Fimmta stoðin

Framhaldsfræðslan er fimmta
stoð menntakerfisins og er einkar
mikilvæg fólki með litla formlega
menntun til að öðlast frekari tækifæri
til náms. Nauðsynlegt er að sjóðakerfi
framhaldsfræðslunnar sé öflugt og
aðgengilegt og að fjárframlög til hins
óformlega menntakerfis séu nægileg
til að standa undir framsæknu starfi
fræðslusetra, símenntunarmiðstöðva
og Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins.

Við mat á fjárþörf og fjárframlögum
þarf að taka tillit til þess að verkefni
framhaldsfræðslunnar eru að
verða flóknari og margbreytilegri til
dæmis vegna fjölgunar útlendinga
á íslenskum vinnumarkaði og því
ekki nóg að horfa eingöngu til fjölda
einstaklinga þar að baki. BSRB telur
mikilvægt að framhaldsfræðsluferfið
sé skilvirkt og aðgengilegt fyrir alla
þá sem á þurfa að halda og vilja
sækja sér sí- og endurmenntun innan
kerfisins. BSRB er tilbúið að taka þátt
í vinnu við endurskoðun á því.

BSRB leggur áherslu á að lokið
verði við endurskoðun laga um

framhaldsfræðslu í góðu samráði við
aðila vinnumarkaðarins.

Þá leggur BSRB ríka áherslu á að
bæði ríki og sveitarfélög komi að
uppbyggingu og rekstri fræðslusetra
á sviði endur- og símenntunar sem
hafa það hlutverk að greina og hanna
menntunarleiðir fyrir félagsmenn
aðildarféлага BSRB, þeim að
kostnaðarlausu.

BSRB telur nauðsynlegt að styrkja
stöðu verk- og starfsnáms samhlíða
hefðbundnu bóknámi. Tryggja þarf að
menntakerfið, stofnanir og fyrirtæki
geti tekið við nemendum sem í námið
sækja.

Styrkja þarf hlutverk þeirra
starfsgreinaráða sem fjalla um þau
störf sem félagsmenn aðildarféлага
BSRB sinna og búa ráðunum
starfsaðstæður sem tryggja að

þau geti sinnt hlutverkum sínum af metnaði. Þá þarf að styrkja Vinnustaðanámssjóð og einfalda vinnuveitendum að nýta sér sjóðinn þannig að það nýtist félagsfólki aðildarfélaga BSRB sem best.

Félagsauður

BSRB leggur áherslu á mikilvægi menntunar og beitir sér fyrir því að stjórnir aðildarfélaganna, starfsmenn og þeir sem gefa kost á sér til félagsstarfa fái þá fræðslu og menntun sem nauðsynleg er.

BSRB styður aðildarfélögin í því mikilvæga verkefni að auka og bæta þekkingu félagsmanna sinna í samstarfi við atvinnurekendur. BSRB vill leggja sérstaka áherslu á að auka tækniþekkingu og tölvulæsi í takt við óskir félagsmanna og þarfir vinnumarkaðarins.

„Starfs- og símenntun er forgangsmál BSRB enda kallar vinnumarkaður framtíðarinnar á nýja hæfni og nýja hugsun og hugafar grósku.“

BSRB leggur áherslu á að félagsmenn aðildarfélaganna geti þróað starfshæfni sína og menntað sig þannig að þeir verði eftirsóknarverðir á vinnumarkaði alla sína starfsævi. Nauðsynlegt er að tryggja möguleika félagsmanna til að sækja sér starfs- og símenntun samhliða störfum sínum án launaskerðingar. BSRB vill beita sér fyrir því að námsleyfi verði sjálfsagður réttur félagsmanna aðildarfélaga BSRB. Slík réttindi þurfa að vera tryggð með kjarasamningum en samræmd á milli félaga.

BSRB leggur áherslu á að erlendu starfsfólki sé boðin góð kennsla og þjálfun í íslensku, þeim að kostnaðarlausu. Þeim sé gert kleift að stunda íslenskunám á vinnutíma

og að þeir fái þjálfun í íslensku á vinnustað, án launaskerðingar.

BSRB vill tryggja jafnt aðgengi félagsmanna aðildarfélaga að raunfærnimati og náms- og starfsráðgjöf með aukinni kynningu og upplýsingagjöf. Leggja þarf sérstaka áherslu á þau sem hafa minnstu formlegu menntunina.

Starfs- og símenntun er forgangsmál BSRB enda kallar vinnumarkaður framtíðarinnar á nýja hæfni og nýja hugsun og hugafar grósku. Brýnt er að aðilar vinnumarkaðarins og félagsmenn samtaka á vinnumarkaði taki saman höndum til að árangur náist.

11 STARFSUMHVERFI STARFSFÓLKS Í ALMANNAPJÓNUSTU

Hlutverk starfsfólks í almannaþjónustu er að veita mikilvæga og lögbundna þjónustu þar sem hagsmunir almennings eru hafðir að leiðarljósi. Tryggja þarf samhæfingu í þjónustunni og að vinnustaðir og störfin þróist í samhengi við samfélagið og þróun þekkingar.

Rannsóknir sýna að starfsfólk í velferðarþjónustu upplifir verri líkamlega og andlega heilsu og minni starfsánægju samanborið við aðrar starfsstéttir. Enn fremur hefur slysatíðnin verið hæst í opinberri þjónustu og einkum hjá lögreglu. Ítrekað hefur verið bent á að ein

besta leiðin til að fyrirbyggja þetta er að vinna gegn óhóflegu álagi í vinnu, bæta mönnun og stuðningvið stjórnendur og þjálfun þeirra.

Til að tryggja öfluga og góða almannaþjónustu er mikilvægt að starfsmenn búi alltaf við besta mögulega starfsumhverfi, þar sem öryggi, þekking, gagnkvæm virðing, samskipti, fagmennska og góð heilsa er höfð að leiðarljósi. Skapa skal svigrúm og tækifæri fyrir starfsmenn til að þróa hæfni sína og þekkingu með öflugri símenntun og búa þeim vinnuaðstæður sem gera þeim kleift að sinna starfi sínu á faglegan og

vandaðan hátt. Í starfsþjálfun skulu starfsmenn vera á launum.

BSRB leggur áherslu á stjórnvöld marki sér skýra stefnu um skipulag vinnu, samskipti, vinnutíma og starfsumhverfi með það að markmiði að tryggja andlegt og líkamlegt heilbrigði starfsfólks. Þar verði lögð megináhersla á hvernig megi

Ingvar er mælingamaður hjá Hafnafjarðarbæ og vinnur við ýmsar landmælingar, rannsóknir og úrvinnslu gagna.

„Til að tryggja öfluga og góða almannaþjónustu er mikilvægt að starfsmenn búi alltaf við besta mögulega starfsumhverfi.“

„Sveigjanleiki og samhæfing vinnu og einkalífs á ávallt að vera í fyrirrúmi til að stuðla að fjölskylduvænna samfélagi og koma í veg fyrir álag og streitu.“

fyrirbyggja óheilbrigt vinnuálag og óheilbrigð samskipti og hegðun. Enn fremur hvernig verði tryggt að stjórnendur hafi þekkingu og hæfni til að vinna að þessum markmiðum.

BSRB vill að reglulega verð gerð heildarúttekt með áhættumati á starfsháttum vinnustaða og aðbúnaði launafólks og eftirfylgni með matinu tryggð. Nauðsynlegt er að mæta þeirri mönnunarþörf sem skapast hefur eftir innleiðingu betri vinnutíma þar sem álag á einstaka stöðum hefur aukist úr hófi fram.

Sveigjanleiki og samhæfing vinnu og einkalífs á ávallt að vera í fyrirrúmi til að stuðla að fjölskylduvænna

samfélagi og koma í veg fyrir álag og streitu. Rannsóknir sýna fram á að eftir því sem fólki gengur betur að samþætta fjölskyldulífið og vinnuna því betri er andlega og líkamlega heilsa. Hins vegar sýnir reynslan að hætt er við að aukinn sveigjanleiki hafi í för með sér að mörkin milli vinnu og heimilis verði sífellt óskýrari. Bregðast þarf við því með skýrum rétti til að aftengjast og samið verði um réttindi og aðbúnað starfsfólks við fjarvinnu í kjarasamningum.

Stytting vinnuvikunnar

Stytting vinnuvikunnar er grundvallarkrafa BSRB og mikilvægur liður í því að búa til fjölskylduvænna samfélag sem grundvallast

á samþættingu fjölskyldu- og atvinnulífs. Lögfesta þarf í kjarasamningum styttingu vinnuvikunnar í 35 stundir í dagvinnu og að vinnuvika vaktavinnufólks verði 80% af vinnutíma dagvinnufólks án launaskerðingar.

Styttri vinnuvika leiðir til betri starfsánægju og aukinna afkasta, minni streitu vegna samþættingu fjölskyldu- og atvinnulífs, bættrar heilsu og aukinnar vellíðunar. Hún stuðlar einnig að auknu jafnræði í ábyrgð á heimilis- og umönnunarstörfum, aukningu á atvinnuþátttöku kvenna og að konur leiti síður í hlutastörf vegna fjölskylduábyrgðar.

12 UMHVERFIS- OG LOFTSLAGSMÁL

„BSRB krefst þess að réttlát umskipti verði leiðarljós í aðgerðum gegn loftslagsbreytingum.“

Loftslagsmálin eru stærsta áskorunin sem þjóðir heimsins standa frammi fyrir. Tíminn til að bregðast við svo að hlýnun jarða fari ekki umfram 1,5 gráðu er að renna út og samdráttur

Hrannar er hafnarvörður og lóðs í Stykkishólmi og hefur m.a. það hlutverk að veita skipum leiðsögn um hættuleg eða þröng farvötn.

í losun gróðurhúsalofttegunda og binding kolefnis eiga því að vera efst á verkefnislista stjórnvalda. Afleiðinga hlýnunar er þegar farið að gæta um allan heim og hér á landi verður þeirra helst vart með bráðnun jökla, breytingum í veðurfari, aukinni úrkomuákefð, skriðuföllum, hækkun sjávarborðs, súrnun sjávar og víðtækum áhrifum á vistkerfið. Losun á hvern íbúa Íslands er ein sú mesta meðal þjóða heimsins. BSRB styður loftslagsmarkmið stjórnvalda en krefst þess að meiri þungi verði settur í aðgerðirnar því hlýnun jarðar ógnar öryggi og lífsgæðum mannkyns. Efnahagslegar afleiðingar hlýnunar

eru gríðarlegar og miklu meiri en kostnaður við aðgerðir til að draga úr losun og auka bindingu.

BSRB krefst þess að réttlát umskipti verði leiðarljós í aðgerðum gegn loftslagsbreytingum og aðlögun að þeim breytingum sem óhjákvæmi- legar eru. Markmið réttlátra umskipta eru að fjárfestingar skapi græn störf og að tekjulægri hópar taki ekki á sig hlutfallslega meiri byrðar, og hafi þannig möguleika á að vera þátttakendur í umskiptunum. Græn störf eru þau störf sem stuðla að því að lofslagsmarkmið stjórnvalda náist, störf sem vernda eða endurheimta umhverfi, draga úr sóun og byggja upp innviði til orkuskipta. BSRB telur nauðsynlegt að aðilar vinnumarkaðarins myndi samstarfsvettvang um réttlát umskipti svo að réttindi og kjör

launafólks séu tryggð, ekki síður en atvinnulífsins. Aðilar verða að koma sér saman um þær leiðir sem fara á til þess að ná settum markmiðum.

BSRB vill vera loftslags- og umhverfisvænt bandalag bæði í orði og á borði og hvetur aðildarfélög sín til að fylgja Grænum skrefum í starfsemi sinni og hvetja þá opinberu atvinnurekendur sem félögin semja við til að innleiða Græn skref ef þau hafa ekki þegar gert það. BSRB leggur jafnframt áherslu á umhverfis- og loftslagsfræðslu félaga í aðildarfélögum sínum.

BSRB gerir þær kröfur að atvinnurekendur sjái til þess að vinnuaðstæður starfsfólks séu heilnæmar og að atvinnurekendur geri starfsfólki kleift að nota vistvænan samgöngumáta á leið í og úr vinnu og í vinnutíma, til dæmis með því að bjóða starfsfólki samgöngustyrki og aðgang að vistvænum farartækjum.

BSRB styður að nýting og vernd landsins verði í góðri sátt til hagsbóta fyrir samtímann og komandi kynslóðir.

BSRB krefst þess að auðlindir landsins verði í almannæigu og

aðgangur allra að hreinu drykkjarvatni sé tryggður. Tryggja þarf fæðuöryggi. Nýting náttúruauðlinda þarf að vera sjálfbær og víðtæk samfélagsleg sátt þarf að ríkja um nýtingu þeirra. BSRB leggur áherslu á að skoða verði hvers konar starfsemi fer fram í gagnaverum, því að orkunýting þarf að vera í samræmi við stefnu stjórnvalda um réttlát umskipti.

BSRB mun beina áherslum sínum til stjórnvalda, atvinnurekenda og síðast en ekki síst aðildarfélaganna með samstarfi og öfluglu fræðslustarfi.

„BSRB gerir þær kröfur að atvinnurekendur sjái til þess að vinnuaðstæður starfsfólks séu heilnæmar og að atvinnurekendur geri starfsfólki kleift að nota vistvænan samgöngumáta á leið í og úr vinnu og í vinnutíma.“

Stefna BSRB

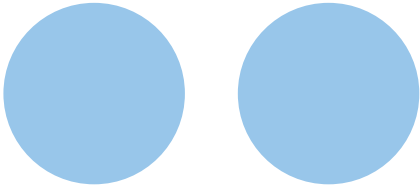
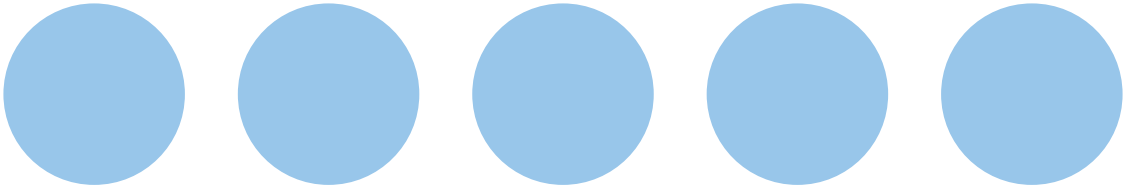
Reykjavík 2022 | © BSRB

Útgefandi: BSRB

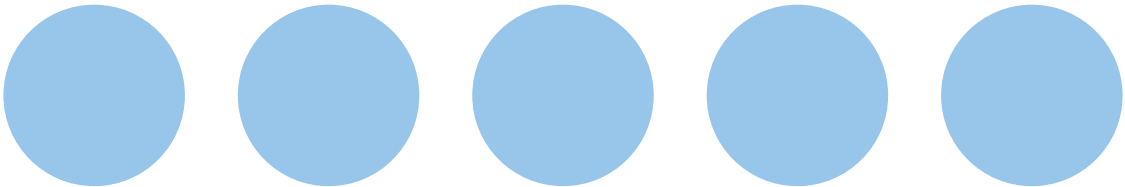
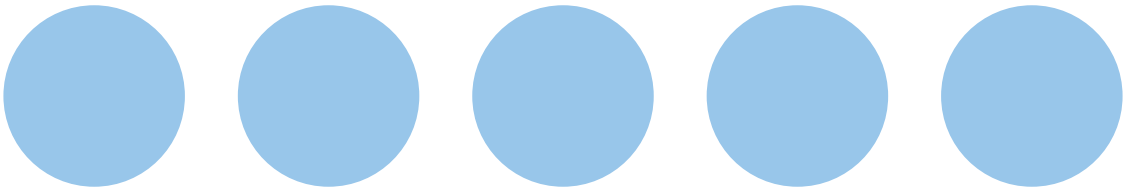
Umsjón: Freyja Steingrimsdóttir

Ljósmyndir tók Sigurður Óli Sigurðsson af félagsfólki aðildarfélaga BSRB

www.bsrb.is | bsrb@bsrb.is

**BSRB ERU STÆRSTU SAMTÖK
STARFSFÓLKS Í ALMANNA-
ÞJÓNUSTU Á ÍSLANDI**

BSRB

